

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/242/2021
Identifikačné číslo spisu: 5114216299
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:5114216299.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: H. G., nar. XX.X.XXXX, bytom Č. XXXX/XX, Y. T. I., právne zastúpený spoločnosťou AKSK, s.r.o., so sídlom Nám. SNP 15, Banská Bystrica, IČO: 36 859 711, proti žalovanému: W. N., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. XXb/X, H., M. M., právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Róbert Mendel s.r.o., so sídlom Sidónie Sakalovej 190, Bytča, IČO: 47 256 591, o zaplatenie 9.964,10 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13 C 188/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 17. marca 2021, sp. zn. 7 Co 4/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 09.06.2020, č. k. 13 C 188/2014-314, v časti o zaplatenie sumy 1.114,10 eur s príslušenstvom titulom nároku na náhradu bolestného a vecnej škody na základe späťvzatia žaloby konanie zastavil (výrok I.); vo zvyšnej časti žalobu na uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 8.580 eur spolu s príslušenstvom titulom nároku na náhradu škody - ušlého zisku v zmysle § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „občiansky zákonník“) zamietol (výrok II.). Vychádzal zo skutkových tvrdení žalobcu v podanej žalobe, ktorou si uplatnil nárok na zaplatenie sumy 8.580 eur s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Žilina z 30.1.2014, sp. zn. 22 T 167/2012, uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 trestného zákona a z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 trestného zákona a bol odsúdený k úhrnnému peňažnému trestu vo výške 250 eur, náhrade škody vo výške 538,30 eur a vo zvyšku s nárokom na náhradu škody bol odkázaný na občianske súdne konanie. V súvislosti s uvedeným skutkom si žalobca na základe podanej žaloby uplatňoval nárok na zaplatenie žalovanej sumy vo výške 8.580 eur s príslušenstvom na tom skutkovom tvrdení, že nárok má základ v pracovnoprávnom vzťahu medzi ním a spoločnosťou Gss Bermanning AB, so sídlom vo Švédsku, titulom nároku na náhradu straty na zárobku za obdobie práceneschopnosti, keďže mal s uvedenou spoločnosťou uzatvorenú pracovnú zmluvu. V priebehu

konania žalobca nárok na zaplatenie sumy vo výške 8.580 eur s príslušenstvom odvíjal od zmluvy o dielo na základe tvrdení uvádzaných na pojednávaní konanom dňa 26.4.2018 a predložením zmluvy o dielo, v zmysle ktorej mal žalobca pre uvedenú spoločnosť vykonať prácu v 5-týždňových turnusoch, po ktorých mal nasledovať týždeň voľna, pričom v zmluve o dielo mala byť dohodnutá hodinová odmena vo výške 13 eur, žalobca mal vykonávať prácu v rozsahu 60 hodín, zmluva mala byť uzatvorená na dobu určitú do 08.11.2011. Na základe uvedeného žalovaná suma predstavuje škodu spočívajúcu v ušlom zisku za obdobie 06.08.2011 do 07.11.2011 v celkovej výške 8.580 eur. Žalovaný popieral dôvod aj výšku uplatneného nároku na základe tvrdenia žalobcu o uzavretí zmluvy o dielo medzi ním ako zhotoviteľom a spoločnosťou Gss Bermanning AB, so sídlom vo Švédsku, pričom predložil písomné prehlásenie konateľa uvedenej spoločnosti - Z. V., z obsahu ktorého vyplýva, že podpis na predmetnej zmluve o dielo nie je jeho podpisom. Z hľadiska výsledkov vykonaného dokazovania bolo procesnou povinnosťou žalobcu, ak chcel byť v spore úspešný (vychádzajúc zo záverov uznesenia Najvyššieho súdu SR z 24.02.2010 sp. zn. 4 Cdo 13/2009) preukázať pravdivosť tvrdenia o pravosti predloženej listiny zmluvy o dielo, od ktorej žalobca odvíjal svoj nárok na náhradu škody. Na pojednávaní konanom dňa 02.10.2018 zástupca navrhovateľa žiadal vykonať dôkaz výsluchom svedka - konateľa švédskej spoločnosti Gss Bermanning AB - Z. V. na otázku pravosti jeho podpisu na predloženej zmluve o dielo. Súdu sa však nepodarilo predmetné predvolanie na pojednávanie ani predmetné písomnosti uvedenej osobe doručiť, nakoľko uvedenú osobu v Národnom registri obyvateľov Švédska nebolo možné identifikovať. Vychádzajúc tak z dôkaznej situácie v konaní v nadväznosti na skúmanie predpokladov uplatneného nároku na náhradu škody podľa § 420 ods. 1 občianskeho zákonníka dospel k záveru, že žalobca nepreukázal vznik škody ani príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného a vznikom škody, keďže na základe dôkaznej iniciatívy nebolo preukázané, že žalobca mal so spoločnosťou Gss Bermanning AB uzatvorenú riadnu a platnú zmluvu o dielo, od ktorej odvíjal uplatnený nárok. Návrh žalobcu na vypočutie svedkov D. U. a C. H. na okolnosť, že žalobca v rozhodnom období pracoval vo Švédsku, zamietol, keďže uvedená skutočnosť nebola medzi stranami sporná, sporným v období bolo, či mal žalobca uzavretú riadnu a platnú zmluvu o dielo, od ktorej nárok odvíjal. Zamietol aj návrh na vypočutie svedka M. U. na okolnosti uzavretia, podpisu predmetnej zmluvy a potvrdenia zárobku, keďže výsluchom tohto svedka nie je možné relevantne a bezpečne preukázať pravosť podpisu konateľa Z. V. na zmluve o dielo, keďže žalovaný pravosť podpisu uvedenej osobe na zmluve účinne poprel a naviac tento výsluch nebolo možné objektívne vykonať. Taktiež nevykonával výsluch svedka - lekárky žalobcu I. I. na otázku dĺžky práceneschopnosti žalobcu, takýto dôkaz považoval za nadbytočný, keďže žalobca v konaní základ uplatneného nároku nepreukázal.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. potvrdil (I. výrok). Odvolací súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. Stotožnil sa vykonaným dokazovaním, vyhodnotením dokazovania ako i jeho právnym posúdením. Považoval za správny záver súdu prvej inštancie podľa ktorého žalobca na základe podanej žaloby a uvádzaných skutkových tvrdení, predpoklady nároku na náhradu škody v zmysle § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 občianskeho zákonníka nepreukázal, keďže v spore nepreukázal existenciu riadnej a platnej zmluvy o dielo, od ktorej odvíjal uplatnený nárok na náhradu škody (ušlého zisku), ako aj opodstatnenosť uplatneného nároku. Pričom poukázal na princíp kontradiktórnosti v civilnom sporovom konaní a rozloženie dôkazného bremena strán sporu. Odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie dospel k záveru o tom, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o svojich tvrdeniach, že by so spoločnosťou Gss Bermanning AB, so sídlom vo Švédsku, mal uzatvorenú Zmluvu o dielo z 27.05.2011 a ak by aj uvedená skutočnosť bola preukázaná, že v dôsledku trvajúcej PN nedošlo k naplneniu podmienok uvedenej zmluvy. Z výsledkov vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobca na základe podanej žaloby uplatňoval nárok na zaplatenie žalovanej sumy 8.580 eur ako nárok na náhradu škody titulom nároku na náhradu za stratu na zárobku, ktorého podmienky a predpoklady sú uvádzané v inom ustanovení občianskeho zákonníka, než na základe zmeny v skutkovom tvrdení, keď si žalobca uvedený nárok uplatňoval ako nárok na zaplatenie ušlého zisku v zmysle § 442 ods. 1 občianskeho zákonníka, v súvislosti s čím až v priebehu konania predložil ako dôkaz písomnú Zmluvu o dielo z 27.05.2011, od ktorej si odvodzoval nárok na náhradu škody, t. j. na základe úplne odlišných skutkových tvrdení a právneho základu uplatneného nároku na zaplatenie peňažnej sumy. V tejto súvislosti zo strany žalobcu v priebehu konania zostalo nevysvetlené a nepreukázané, že peňažný nárok uplatnený na základe podanej

žaloby z hľadiska jeho výšky je rovnaký (totožný) tak u uplatneného nároku na náhradu za stratu na zárobku na základe ním (v žalobe) tvrdenej skutočnosti, že so spoločnosťou Gss Bermanning AB, so sídlom vo Švédsku, mal uzavretú pracovnú zmluvu, keď neskôr v priebehu konania už uvádzal, že s touto spoločnosťou mal uzavretú zmluvu o dielo. Už aj z hľadiska podmienok uvedených v § 132 ods. 1 CSP bolo povinnosťou žalobcu v podanej žalobe pravdivo a úplne opísať rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazy na ich preukázanie. Preto odvolací súd nepovažoval za dôvodné odvolacie námietky žalobcu, že len pre nevykonanie výsluchu svedka Z. V. - konateľa spoločnosti Gss Bermanning AB, so sídlom vo Švédsku, nebol v spore úspešný. Je zrejmé, že zo strany žalovaného došlo k spochybneniu pravosti listiny Zmluvy o dielo z 27.05.2011, pričom súd prvej inštancie mienil vykonať dôkaz (na návrh žalobcu) výsluchom svedka - V., ku ktorému nedošlo len v dôsledku nemožnosti vykonania dôkazu švédskym súdnym orgánom, keď nebolo možné identifikovať uvedenú osobu na území Švédska. Z postupu súdu prvej inštancie je zrejmé, že žalobca (jeho zástupca) bol informovaný o nemožnosti identifikácie svedka Z. V. súdnym orgánom vo Švédskej republike, pričom na pojednávaní konanom dňa 09.06.2020 došlo zo strany žalobcu (jeho právneho zástupcu) ku konštatácii, že bolo v možnostiach švédskeho súdu ďalšiu identifikáciu uvedenej osoby vykonať, bez ďalšieho reálneho procesného návrhu vo vzťahu k tomuto procesnému úkonu.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca včas dovolanie prípustnosť, ktorého vyvodzoval z § 420 písm. c/ a f/ CSP, keď namietal, že nemal spôsobilosť konať samostatne pred súdom v plnom rozsahu, resp. nekonal za neho zákonný zástupca; a nesprávnym procesným postupom súdu mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval procesné práva v takej miere, že došlo k jeho porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Pokiaľ ide o danosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. c/ CSP, žalobca konkrétne argumentoval, že uznesením súdu prvej inštancie z 08.02.2018, sp. zn. 7 OdK 24/2018, zverejneným v Obchodnom vestníku dňa 14.02.2018 bol na majetok žalobcu vyhlásený konkurz a správcom konkurznej podstaty bola ustanovená I. I. K.. Ukončenie konkurzu na majetok žalobcu pre nedostatok majetku bolo zverejnené v Obchodnom vestníku SR dňa 11.05.2018. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 168b ods. 1 zákona č. 7/2005 o konkurze a reštrukturalizácii podľa ktorého oprávnenie dlžníka nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu, ako aj konať vo veciach týkajúcich sa tohto majetku vyhlásením konkurzu prechádza na správcu; správca koná v mene a na účet dlžníka.

3.2. Pokiaľ ide o danosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP, žalobca namietal v prvom rade skutočnosť, že odvolací súd neprihliadol na jeho návrh na zmenu podľa § 80 CSP, ktorý podal pred nadobudnutím jeho právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu, a teda v priebehu odvolacieho konania. Keď napriek splneniu podmienok na pripustenie zmeny podľa § 80 CSP nebolo o tomto návrhu rozhodnuté odvolacím súdom, no súd prvej inštancie tento návrh žalobcu zamietol, bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces.

3.3. Podľa žalobcu jeho právo na spravodlivý proces bolo porušené rovnako tým, že súdy oboch inštancií nevykonali výsluch svedka Z. V., nevykonali výsluch svedka M. U., ako aj svedkov D. U. a C. H.. Z uvedeného dôvodu žalobca neunesol dôkazné bremeno v konaní. Namietal tiež, že odvolací súd sa nevysporiadal s odvolacími námietkami žalobcu. V súvislosti so zamietnutím žalobcovho návrhu na vykonanie výsluchu svedka Z. V. žalobca (identicky ako už v ňom podanom odvolaní) polemizoval s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie (ktoré považuje za nepreskúmateľné) pokiaľ ide o nemožnosť zabezpečenia výsluchu uvedeného svedka - Z. V.. Podľa žalobcu bolo povinnosťou súdov vykonať všetky procesné úkony na zabezpečenie uvedeného svedka v konaní. Namietal tiež hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie v rozpore s § 191 ods. 1 CSP, keď podľa žalobcu súd prvej inštancie bez relevantného odôvodnenia pri posudzovaní existencie/neplatnosti zmluvy o dielo, resp. potvrdenia jej zmluvných podmienok nezohľadnil a) výpoveď žalobcu, v ktorej popísal uzavretie zmluvy elektronicky (prostredníctvom emailu); b) potvrdenie z 13.02.2017 ohľadom porušenia dohody vydaného Z. V., v ktorom bola potvrdená existencia zmluvy a podstatný obsah zmluvy.

3.4. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f/ CSP napokon namietal aj nedostatočné odôvodnenie odvolacieho rozsudku, ktorý sa podľa žalobcu nedostatočne vysporiadal s jeho odvolacími námietkami súvisiacimi s nevykonaním ním navrhovaných dôkazov; hodnotením dôkazov; a účinného

popretia pravosti zmluvy o dielo žalovaným prostredníctvom písomného prehlásenia Z. V., a to bez posúdenia pravosti uvedeného prehlásenia.

4. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Dovolaciemu súdu navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť (pokiaľ bolo podané oneskorene), prípadne zamietnuť ako nedôvodné. Zároveň žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania. K dovolacím dôvodom uplatneným žalobcom uviedol, že samotné vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka nemá vplyv na priebeh uvedeného konania. Súd postupoval správne, ak návrhu na zmenu na strane žalobcu nevyhovel. Súd tak rozhodol v čase, keď bolo konanie právoplatne skončené a v čase, keď sa už nevykonával žiaden procesný úkon. Pokiaľ ide o nevyhovenie návrhu žalobcu na vykonanie výsluchov ďalších svedkov zo strany okresného súdu, k tomu sa podrobne vyjadrili sudy oboch inštancií. Žalobca v priebehu konania účelovo menil svoje skutkové tvrdenia v reakcii na procesnú obranu žalovaného. Súd tiež požiadal o preverenie včasnosti podania žalovaného vzhľadom na dátum na podanom dovolaní.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti určitému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní (§ 440 CSP).

8. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania konkrétne z ustanovení § 420 písm. c/ a f/ CSP. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. c/ CSP možno uviesť, že podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. Citované ustanovenie dopadá na procesnú situáciu, v ktorej musia byť kumulatívne splnené obidve podmienky z neho vyplývajúce, a to, že procesnou stranou bol ten, a) kto nemal spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a b) za koho nekonal (hoci mal) zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. Každý môže pred súdom samostatne konať v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony (§ 67 CSP). Toto ustanovenie upravuje oprávnenie určitého subjektu samostatne pred súdom konať ako strana sporu, t. j. realizovať v civilnom konaní jednotlivé procesné úkony.

9. Z obsahu spisu, ani z podaného dovolania nevyplýva, že by žalobca ako fyzická osoba nemal v spore procesnú spôsobilosť. Procesná spôsobilosť fyzickej osoby je totožná so spôsobilosťou vlastnými úkonmi nadobúdať práva a povinnosti v zmysle § 8 občianskeho zákonníka, podľa ktorého spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1362 a nasl.). Táto procesná podmienka konania nebola v spore žiadnym spôsobom spochybnená. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že nemal spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník.

10.1. Žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.2. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10.3. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti); jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4 Cdo 140/2019 alebo sp. zn. 4 Cdo 120/2019). Pri posudzovaní znemožnenia uskutočňovať strane jej patriace procesné práva, je nevyhnutné skúmať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

11. Žalobca v prvom rade namieta skutočnosť, že odvolací súd neprihliadol na jeho návrh na zmenu podľa § 80 CSP, keď o tomto návrhu nebolo rozhodnuté odvolacím súdom, no súd prvej inštancie tento návrh žalobcu zamietol. K uvedenej námietke možno konštatovať, že nie je dôvodná. Dovolací súd preštudovaním súdneho spisu zistil, že návrh na zmenu doručil žalovaný dňa 29.03.2021 na súd prvej inštancie, teda v čase po verejnom vyhlásení rozsudku zo dňa 17.03.2021. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 02.05.2021. Práve s poukazom na nadobudnutie právoplatnosti rozsudku až 02.05.2021, teda až po doručení návrhu na zmenu žalobcu podľa § 80 CSP, argumentuje žalobca, ktorý preto svoj návrh považuje za včasný. Takúto argumentáciu nemožno považovať za správnu. Dispozičné právo žalobcu navrhnúť zmenu podľa § 80 CSP v odvolacom konaní má svoje limity a je obmedzené momentom rozhodnutia. Týmto časovým určením je potrebné rozumieť deň prijatia uznesenia (bez pojednávania), deň vyhlásenia takéhoto uznesenia, ak senát odvolacieho súdu rozhodol na pojednávaní, alebo deň verejného vyhlásenia rozsudku senátu odvolacieho súdu (ktorým bol potvrdený alebo zmenený napadnutý rozsudok). Rovnaký záver ohľadne limitu dispozície žalobcu s návrhom na zmenu podľa 80 CSP uvádza aj komentár k Civilnému sporovému poriadku, s ktorým možno súhlasiť: „V systéme neúplnej apelácie, na ktorom je vybudovaný jediný riadny opravný prostriedok nášho civilného procesu (odvolanie), sa procesné nástupníctvo (...) uplatní, len ak: právna skutočnosť, z ktorej je možné dôvodiť prechod práva alebo povinnosti, o ktoré v konaní ide, nastala po rozhodnutí súdu prvej inštancie, alebo takáto právna skutočnosť nastala v konaní na súde prvej inštancie, ale len vtedy, ak na uplatnenie procesného nástupníctva nie je potrebné v odvolacom konaní uvádzať nové skutočnosti alebo dôkazy, a súčasne žalobca navrhol zmenu sporových strán ešte pred skončením odvolacieho konania, presnejšie povedané predtým, ako odvolací súd o veci rozhodol.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 303 a nasl.).

12. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f/ CSP žalobca ďalej tiež namieta nedostatočné odôvodnenie odvolacieho súdu. Ani túto námietku nemožno považovať za dôvodnú. Rozsudok odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia vyplývajúce z ustanovení § 393 ods. 2 a 3 CSP a z § 220 ods. 2 a 3 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zmätočný. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením súdu prvej inštancie je zrejmé, akými úvahami sa súde riadili pri posudzovaní dôvodnosti žaloby žalobcu. Z ich odôvodnenia je zrejmý záver o tom, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno - o svojich tvrdeniach, že by so

spoločnosťou Gss Bermanning AB, so sídlom vo Švédsku, mal uzatvorenú Zmluvu o dielo z 27.05.2011 a ak by aj uvedená skutočnosť bola preukázaná, že v dôsledku trvajúcej PN nedošlo k naplneniu podmienok uvedenej zmluvy (bod. 11, odvolacieho súdu, podobne body 9. až 11. rozsudku súdu prvej inštancie). Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je pritom základným predpokladom pre úspech v spore.

13.1. Žalobca taktiež namieta porušenie svojho práva na spravodlivý proces v dôsledku nevykonania dôkazov navrhovaných žalobcom. Dovolací súd nevzhliadal porušenie žalobcovho práva ani v tejto súvislosti. V prvom rade je potrebné uviesť, že v civilnom sporovom konaní súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, nie strán sporu. V týchto prípadoch sú však súde vždy povinné nevykonanie dôkazu odôvodniť prípustnými dôvodmi (k problematike tzv. opomenutého dôkazu viď 4 Cdo 100/2018, 5 Cdo 122/2019, 5 Cdo 202/2018, 7 Cdo 205/2019). V posudzovanom prípade si súde uvedenú povinnosť splnili.

13.2. Možno konštatovať, že už súd prvej inštancie náležite odôvodnil nevykonanie výsluchov svedkov D. U. a C. H., a to z dôvodu nadbytočnosti uvedených výsluchov, keď okolnosť, ktorá mala byť ich výsluchom preukázaná, že žalobca v rozhodnom období pracoval vo Švédsku, nebola medzi stranami sporná (bližšie bod 26. rozsudku súdu prvej inštancie). Za opomenutý dôkaz nemožno považovať ani nevykonanie výsluchu M. U. z dôvodu jeho neúčelnosti, keď ako uviedol súd prvej inštancie ním nebolo možné relevantne a bezpečne preukázať pravosť podpisu konateľa Z. V. na zmluve o dielo za stavu, keď pravosť podpisu žalovaný účinne poprel.

13.3. Súde nižších inštancií vysvetlili aj zamietnutie výsluchu Z. V.- konateľa spoločnosti Gss Bermanning AB, so sídlom vo Švédsku, keď vykonanie uvedeného dôkazu bolo zamietnuté z dôvodu, že nebolo možné zabezpečiť jeho prítomnosť na pojednávaní. K výsluchu nedošlo len v dôsledku nemožnosti vykonania dôkazu švédskym súdnym orgánom, keď nebolo možné identifikovať uvedenú osobu na území Švédska. Navyše ako zdôraznil odvolací súd z postupu súdu prvej inštancie je zrejmé, že žalobca (jeho zástupca) bol informovaný o nemožnosti identifikácie svedka Z. V. súdnym orgánom vo Švédskej republike, pričom na pojednávaní konanom dňa 09.06.2020 došlo zo strany žalobcu (jeho právneho zástupcu) ku konštatácii, že bolo v možnostiach švédskeho súdu ďalšiu identifikáciu uvedenej osoby vykonať, bez ďalšieho reálneho procesného návrhu vo vzťahu k tomuto procesnému úkonu.

13.4. Nad rámec uvedeného možno dodať, že podľa Civilného sporového poriadku ak strana navrhne výsluch svedka, zabezpečí jeho prítomnosť na pojednávaní; o tejto skutočnosti vopred upovedomí súd a protistranu (§ 197 ods. 1 CSP), čo zmenilo dovtedajší koncept zabezpečenia prítomnosti svedka na pojednávaní (Občiansky súdny poriadok) v súlade s princípom prejednávacím, ktorý dôsledne ovláda kontradiktórne sporové konanie. Priorizuje sa tak zabezpečenie prítomnosti navrhnutého svedka procesnou stranou a len subsidiárne je zakotvený procesný postup, podľa ktorého len ak nemožno postupovať podľa odseku 1, požiadala strana súd o predvolanie svedka. V návrhu na výsluch svedka sa uvedie meno, priezvisko, prípadne dátum narodenia svedka, adresa, z ktorej možno svedka predvolať, a označenie skutočností, ktoré majú byť výsluchom svedka preukázané (§ 197 ods. 2 CSP). Z uvedeného možno vyvodiť, že v civilnom sporovom konaní nie je bezpodmienečnou povinnosťou súdov zabezpečiť prítomnosť svedkov na pojednávaní. Súd síce v takom prípade predvolá svedka z adresy, ktorú mu uvedie strana (resp. z evidovanej v registri obyvateľov), ak sa uvedeným postupom prítomnosť svedka nepodarí zabezpečiť, súde v civilnom konaní nemajú povinnosť vykonať - všetky potrebné úkony na zabezpečenie svedka - tak ako sa to v konaní domáhal žalobca. Preto nemožno prisvedčiť argumentom žalobcu, že pokiaľ sa nepodarilo švédskym orgánom identifikovať osobu svedka Z. V. a doručiť mu predvolanie, bolo povinnosťou súdu vykonať ďalšie vyšetrovacie úkony za účelom úspešného predvolania uvedeného svedka a jeho zabezpečenie v konaní. Dovolací súd preto ani v uvedenom postupe nevzhliadal porušenie žalobcovho práva na spravodlivý proces.

14. Napokon žalobca v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f/ CSP namieta hodnotenie dôkazov v konaní a skutkový záver súdov pokiaľ ide o ne/existenciu zmluvy o dielo, z ktorej žalobca vyvodzoval svoj nárok. K uvedenej námietke je potrebné uviesť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací

súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (napr. už vyššie zmienená problematika opomenutého dôkazu) alebo či súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo chybné. Je tomu tak v prípade, ak existujú výrazné rozpory medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami alebo keď sú právne závery súdu alebo orgánu verejnej moci v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia meritórneho rozhodnutia nevyplývajú. Ide o prípady svojvoľného hodnotenia dôkazov vykonaného bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu (m. m. I. ÚS 548/2015, IV. ÚS 607/2021, III. ÚS 104/2022, I. ÚS 417/2022). Dovolací súd však v dokazovaní, resp. v procese hodnotenia dôkazov súdmi nižších inštancií také pochybenie, ktoré by zakladalo vadu podľa § 420 písm. f/ CSP nezistil.

15. Záverom dovolací súd pripomína, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Toto právo neznamena ani to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo strany konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo riadili sa výkladom všeobecných záväzných predpisov, ktoré predkladá účastník konania. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou, ale len na tie, ktoré majú pre spor podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (III. ÚS 209/04). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 09.12.1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 09.12.1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, Higgins proti Francúzsku z 19.02.1998).

16. Vzhľadom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v podmienkach daného sporu nedošlo k naplneniu tvrdených dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. c/ a f/ CSP. Dovolanie žalobcu preto odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

17. V uznesení, ktorým bolo dovolanie odmietnuté nemusí dovolací súd rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodňovať (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.